

Людмила ЛИСЕНКО,
вчитель англійської мови Піддубцівського ліцею
Підгайцівської сільської ради Луцького району Волинської області;
Ольга ЧУХІЛЕВИЧ,
заступник директора з виховної роботи Піддубцівського ліцею
Підгайцівської сільської ради Луцького району Волинської області

Формування комунікативної та лідерської компетентностей учнівської молоді через участь у міжнародному проєкті

Мова йде про участь закладу загальної середньої освіти у міжнародній проєктній діяльності на прикладі Піддубцівського ліцею. Описано успішні практики міжнародної взаємодії в освітній царині, участь педагогів та учнів у різноманітних проєктах, спрямованих на культурну взаємодію, вивчення європейських цінностей та принципів, розвиток компетентностей. Зокрема, йдеться про участь волинських старшокласників у міжнародному українсько-литовському проєкті «Twinschools».

Ключові слова: комунікативна компетентність, лідерська компетентність, навчання іноземної мови, проєктна діяльність, участь в освітньому проєкті, соціокультурна компетенція, міжнародна співпраця.

Lysenko Liudmyla, Chukhilevych Olha. Formation of Communicative and Leadership Competencies of Students Through Participation in an International Project.

The article deals with the participation of a general secondary education institution in international project activities on the example of the Piddubtsi Lyceum. Here are described successful practices of international cooperation in the field of education, participation of teachers and students in various

projects aimed at cultural interaction, study of European values and principles, development of competences. The article also contains a description of the participation of Volyn high school students in the international Ukrainian-Lithuanian project „Twinschools”.

Keywords: *communicative competence, leadership competence, learning a foreign language, project activity, participation in an educational project, socio-cultural competence, international cooperation.*

У наш час актуальною залишається проблема мотивації підлітків до навчання, до вивчення іноземної мови, до демонстрації ними ініціативи та активної громадської позиції, до навчання протягом життя. Школа, громадські організації, молодіжні спільноти ініціюють різноманітні довготривалі програми та короткотривалі навчання для заохочення підлітків, юнацтва до тренінгів з метою формування й розвитку вмінь і навичок, необхідних у сучасному цивілізованому полікультурному суспільстві.

Піддубцівський ліцей упродовж останніх років успішно реалізує низку проєктів, пов'язаних із вивченням європейських цінностей та принципів, європейського досвіду реалізації профільної освіти і міжнародної взаємодії шкільної молоді.

Директор ліцею Лілія Купіч – член Асоціації керівників закладів освіти «Відроджені гімназії України». У складі української делегації вона

неодноразово відвідувала різні країни Європи та вивчала передовий досвід в освітній царині, зокрема, організацію профільної освіти європейських країн, цифровізацію освіти, застосування штучного інтелекту в управлінській діяльності, створення інноваційного освітнього середовища у закладі. Згодом директор ділилася отриманими знаннями з колегами по ліцею та громаді. Завдяки її участі у міжнародних освітніх форумах і конференціях в Італії, Франції, Німеччині, Естонії, Данії учителі дізналися про нові та цікаві практики навчання, краще зрозуміли перспективи профільної освіти.

Педагоги нашого навчального закладу також є учасниками різноманітних міжнародних та європейських програм. Зокрема, троє з них – випускники освітніх діджитал-лабораторій «House of Europe». Зазначимо, що євроклуб «Сузір'я» Піддубцівського ліцею – шестиразовий переможець конкурсу проєктів від

Представництва ЄС в Україні. Його керівник Ольга Чухілевич у жовтні була нагороджена поїздкою до Словаччини, Австрії й Угорщини у складі делегації Представництва ЄС в Україні.

У 2023/2024 навчальному році учні нашого ліцею долучилися до українсько-литовського проекту «Twinschools». Для учасників це був надзвичайний досвід, який позитивно позначився на їхніх успіхах з англійської мови, а також неабияк розширив світогляд та сформував толерантне і далекоглядне ставлення молодих волинян до європейських цінностей.

Проект «Twinschools» має розгалужену мережу по всьому світу і команду фасилітаторів з Південної Америки, Південної Азії, Непалу, Близького Сходу та Литви. В Україні проект втілюється за підтримки Міністерства освіти і науки України та передбачає україно-литовську партнерську взаємодію на рівні «шкіл-близнюків». На сьогодні в Україні до проекту доєдналися більш як 650 шкіл та понад 2000 учнів.

Цей міжнародний проект об'єднує школярів з двох країн для восьмитижневої програми. Він спрямований на сприяння культурному обміну, дружбі та співпраці за допомогою віртуальних зустрічей і заходів. Учасники дізнаються про культурні особливості і традиції країн, розвивають навички спілкування, командної роботи та налагоджують партнерські стосунки для подальшої взаємодії. Задумом проекту було зблизити українську та литовську культури, познайомити учнів із традиціями, звичаями, стилем життя наших країн, заохотити їх шукати розв'язання проблем, що виникають, створити мережу взаємопідтримки для дружніх зв'язків.

Під час реалізації програми у Піддубцівському ліцеї учні працювали у групах з восьми осіб (по чотири з кожної країни) під нашим керівництвом. Щомісяця у зручний для обох сторін час учасники проводили онлайн-зустрічі на обрану фасилітаторами тему: «Національні страви України і Литви», «Погляд на екологічну ситуацію», «Інтернет та його безпеки» тощо. Учасники успішно виконали всі умови програми, удосконалили вміння спілкуватися з однолітками англійською мовою та взаємодіяти з партнерами для досягнення мети.

У грудні 2024 року на запрошення литовських партнерів учасники та їх керівники з Піддубцівського ліцею відвідали гімназію в литовському місті Шилале. Вони мали нагоду поспілкуватися з учителями та учнями цього закладу, ознайомитися з середньою освітою цієї європейської країни та оглянути місто.

Так, учасники дізналися, що гімназія Сімонаса Гаудезіуса в Шилале – це середня школа, яка готує учнів за другою частиною програми базової школи та навчальної програми середньої. Цьогоріч у школі навчається 449 учнів та викладають 54 вчителі. Школа розташована у невеликому містечку західної частини Литви, за 70 кілометрів від порту Клайпеда.

Гімназія заснована у 1921 році і цьогоріч школа матиме 77-й випуск. За цей тривалий період школа створила і розвиває власні традиції, які дбайливо зберігає вся шкільна спільнота у складі вчителів, учнів і батьків. Однією з головних традицій школи є створення умов для того, щоб учні могли ознайомитися не лише з рідним краєм та країною, а й культурами, історією та традиціями держав з усіх куточків світу. Саме тому особлива увага приділяється реалізації пізнавальних та освітніх проектів, різним видам діяльності у сфері мистецтва та спорту, а також використанню нових методів навчання за допомогою сучасних інформаційних технологій. У школі учні можуть вивчати три іноземні мови (англійську, німецьку та російську), відвідувати різні гуртки, такі як хор, драматичний, мистецький, музичних інструментів, танцювальний та спортивний.

Участь у проектах та співпраця зі школами з інших країн відіграють важливу роль у діяльності цього литовського закладу освіти. Вчителі мають досвід роботи з молоддю та різноманітними проектами з Німеччини, Португалії, Іспанії, а тепер і з України.

Цікаво було дізнатися, що освіта в Литві вважається однією з найкращих у Європі, а дипломи литовських університетів визнаються в усьому світі. Директор гімназії Стасіс Норбутас та керівник проекту з боку Литви Дейва Норбутене ознайомили українську делегацію з особливостями освіти Литви. Вона будується на таких рівнях:

1. Дошкільна освіта, яка передбачає відвідування дитиною з трирічного віку дитячого садка. Початкова освіта є обов'язковою для всіх дітей і триває 4 роки. Здебільшого вона розрахована на розвиток моторики, навичок спілкування та логічного мислення. Заняття проходять у вигляді розвивальних ігор, які краще допомагають дитині засвоїти матеріал і здобути необхідні навички.

У дитсадках Литви не існує рівневого оцінювання, але проводяться батьківські збори, на яких обговорюються успіхи малюків. По закінченні дошкільного навчання діти проходять тестування,

за результатами якого йдуть у перший клас. У Литві існує система фінансування освіти через ваучери, коли гроші, виділені державою на навчання дитини, надходять безпосередньо в обраний нею заклад (як державний, так і приватний). Завдяки цьому в країні суттєво зросла кількість приватних дитсадків, що працюють за різними освітніми методиками.

2. Середня освіта розпочинається з 6–7 років. По завершенні цього етапу перед учнем стоїть

вибір – продовжувати навчання ще 2 роки або вступати до коледжу.

У місті Шилале учні здобувають освіту у двох закладах: прогімназія (1–8 класи) та гімназія (9–12 класи). Учасники проєкту мали змогу побачити, як обладнано навчальні кабінети, спортзал, кімнати відпочинку тощо. Українські учні були присутні на уроці математики, порівняли особливості організації уроку, переконалися, що велика увага приділяється позашкільній діяльності: школярі мають змогу грати на музичних інструментах, малювати, займатися спортом. Вагому роль в освітньому процесі відіграє учнівське самоврядування.

Після складання іспитів з литовської мови та трьох предметів на вибір гімназисти отримують атестат про повну загальну середню освіту, який відкриває перед ними двері університетів.

Середня освіта в Литві є безкоштовною. Учні беруть активну участь у житті школи: вони впливають на прийняття важливих рішень і мають власний парламент. Зокрема, школярі разом із батьками та вчителями беруть участь у виборах директора школи. У звичайних класах, як і в Україні, навчаються діти з особливими освітніми потребами. За кожним учнем з ООП закріплено асистента вчителя, який допомагає виконувати завдання під час уроку.

У школі навчаються також діти з України – біженці з Харкова, Маріуполя, Миколаєва.

А ще в Литві існують професійні школи, де можуть навчатися підлітки з 14 років. Проте професійна освіта не надто популярна серед литовської молоді, оскільки передає надзвичайно вузькі знання, яких за сучасних умов не вистачає для адаптації на ринку праці. Багато молодих людей хотіли б здобути ґрунтовнішу освіту, необхідну для роботи у приватному секторі або для відкриття власної справи.

На українських учасників проєкту чекав теплий і гостинний проїом литовських колег. Культурна програма передбачала також відвідування міст Клайпеда на березі Балтійського моря, Каунас та екскурсію по містечку Шилале.

Важливо, що завдяки участі у цьому проєкті волинські учні змогли здійснити подорож і відволіктися від тривожних реалій сьогодення, покращити практичні вміння спілкуватися англійською мовою з однолітками, розширити загальну та культурну обізнаність, розвинути креативність, соціокультурну та комунікативну компетентності, вміння відстоювати власну громадянську позицію. Учні переконалися, що завдяки активності та участі у подібних проєктах є шанс вийти за рамки шкільної рутини й отримати цікаву форму навчально-пізнавальної діяльності.

Сподіваємося, що налагоджені зв'язки підтримуватимуться й надалі і Піддубцівський ліцей матиме можливість переймати міжнародний досвід шкільної та учнівської соціокультурної, соціолінгвістичної співпраці.